

SIFIR ATIK

KURUMLAR, OKULLAR, İŞ YERLERİ
VE BENZERİ YERLER İÇİN

www.sifiratik.gov.tr

**SIFIR
ATIK,**

**SÜRDÜRÜLEBİLİR
BÜYÜME**

**SIFIR ATIK PROJESİ
NEDİR?**

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2017 yılında başlatılan "Sıfır Atık" Projesi; israfın önlenmesi kaynakların daha verimli kullanılması, oluşan atık miktarının azaltılması, etkin toplama sisteminin kurulması, atıkların geri kazanılması konularını kapsayan bir atık önleme yaklaşımı ve hedefidir. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayesinde Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülen bu proje, şimdiden oldukça değerli kazanımlar ortaya çıkarmıştır.

#SıfırAtık

1995 YILINDAN BU GÜNE ÜLKEMİZDEKİ DEĞİŞİMLER-GELİŞMELER

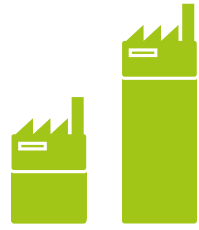
SON 20 YIL İÇERİSİNDE

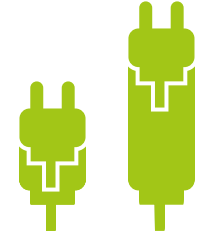
60-80 MİLYON
NÜFUS

17-31 MİLYON TON
ATIK

500-900 MİLYON TON
HAMMADDE

2000-4000 Btep
ENERJİ

**DOĞAL KAYNAKLARIMIZ
GİDEREK AZALIYOR**

H₂O

HEDEFLER

- Çöp toplama, taşıma maliyetlerinin azaltılması
- Düzenli depolama sahalarının ömrünün uzatılması ve plastik, cam, kağıt, karton gibi atıkların ayrı toplanarak ekonomiye kazandırılması
- Bireylerin duyarlı tüketiciler haline gelmesi
- Çevresel risklerin azaltılması

KAZANIMLAR

 1 TON KAĞIDIN
GERİ KAZANILMASI İLE

17 AĞACIN
KESİLMESİ ÖNLENİR

177 KG DAHA AZ
SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

4100 Kwh
ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

28 m³
SU TASARRUFU SAĞLANIR

2,5 m³
DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

1 TON PLASTİĞİN GERİ KAZANILMASI İLE

5774 Kwh

ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

41 KG DAHA AZ

SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

23 m³

DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

16,3 VARİL

PETROLDEN TASARRUF EDİLİR

1 TON ATIK CAMIN GERİ KAZANILMASI İLE

42 Kwh

ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

30 KG DAHA AZ

SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

%30 HAMMADDE

TASARRUFU SAĞLANIR

0,12 VARİL

PETROLDEN TASARRUF EDİLİR

1,5 m³

DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

1 TON METALİN GERİ KAZANILMASI İLE

642 Kwh

ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

95 KG DAHA AZ

SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

3 m³

DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

1,8 VARİL

PETROLDEN TASARRUF EDİLİR

4 ADIMDA SIFIR ATIK SİSTEMİ NASIL KURULUR?

ÇALIŞMA EKİBİNİ
OLUŞTUR

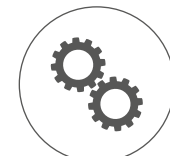
01

PLANLAMA YAP

02

03

EĞİTİM DÜZENLE VE
UYGULAMAYA GEÇ

İZLE, KAYIT TUT, REVİZE ET

04

01

ÇALIŞMA EKİBİNİ OLUŞTUR

Sıfır Atık Yönetim Sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek çalışma ekipleri oluşturulur.

02

PLANLAMA YAP

Sıfır Atık Yönetim Sisteminin en etkin şekilde yapılandırılması için uygulamaya geçmeden önce yapılacaklara ilişkin planlama yapılır. Bu kapsamda;

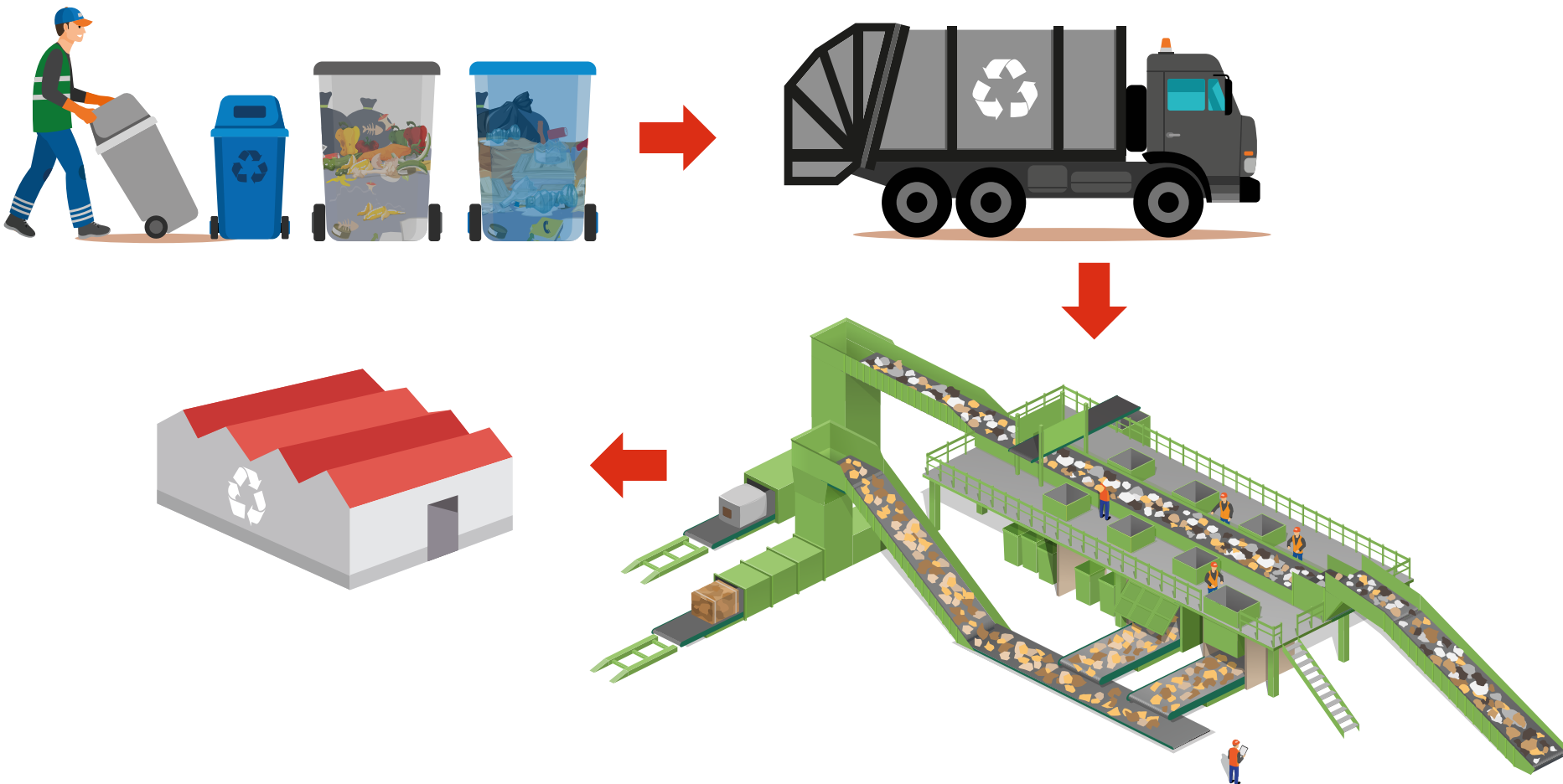
- Atık yönetimine ilişkin mevcut durum ortaya konularak oluşan atıkların kaynağı, özellikleri, miktarı; atık biriktirme, toplama ve taşıma yöntemleri, geçici depolama alanları, atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin tespit yapılır.
- Sistemin kurulmasında ihtiyaç duyulacak kumbara, konteyner, poşet gibi ekipmanlar belirlenir.

03

EĞİTİM DÜZENLE VE UYGULAMAYA GEÇ

- İhtiyaç duyulan kumbara, konteyner gibi ekipmanlar temin edilerek uygun yerlere yerleştirilir; geçici depolama alanı oluşturulur.
- Çalışan ve uygulayıcılara yönelik eğitim düzenlenerek, uygulamaya ilişkin bilinçlendirme yapılır.
- Oluşan atıklar, yerleştirilen atık kumbaralarında biriktirmeye başlanır.
- Türlerine göre toplanan atıklar geçici depolama alanında depolanır.
- Yeterli miktarda biyobozunur atık (yemek hazırlama atıkları, çay posaları, çim, ağaç budama atıkları vb.) oluşması halinde kompost üretimi yapılabilir.
- Atık üreticileri, Atık Yönetimi Yönetmeliği kapsamında atık beyanında bulunur. Beyanların yapılabilmesi için öncelikle Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine başvurularak Entegre Çevre Bilgi Sistemine kayıt olunmalıdır.
- Toplanan atıklar geri kazanılmak ve / veya bertaraf edilmek üzere çevre lisanslı tesislere ulaştırılır. Lisanslı tesislerin listesi <https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx> adresinde yer almaktadır.

04

İZLE, KAYIT TUT, REVİZE ET

Düzenli aralıklara uygulamanın gerçekleşmesine ilişkin izleme çalışmaları yürütülür. Aksayan hususlar için önlemler alınır ve gerekmesi halinde güncelleme yapılır. Toplanarak lisanslı tesislere gönderilen atık miktarları ve elde edilen kazanımlar gibi uygulamaya ilişkin çıktılar kayıt altına alınır.

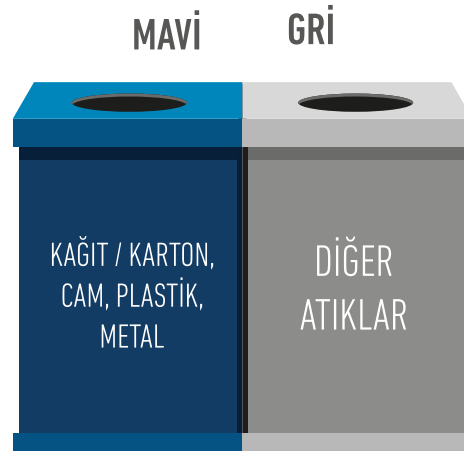
TOPLAMA EKİPMANLARI NEREYE YERLEŞTİRİLİR

- Bina içine yerleőtirilecek bölmeli atık kumbaraları katta bulunan kişi sayısı ve kat koridorlarının uzunluğu gibi hususlar göz önünde bulundurularak;
  - Yaklaşık 40 kişi için bir set kumbara yerleştirilir. (Geri kazanılabilir atıklar için mavi, diğer atıklar için gri olmak üzere ikili)
- Koridor boyunca insanların kolaylıkla ulaşabileceği mesafeler gözetilerek, kumbaralar yaklaşık 40 m'de bir ve gözle görülebilir noktalara yerleştirilir. Fiziki Őartların yetersizliği durumunda daha kısa mesafeye kumbara yerleőtirilebilir.
- Organik atıkların fazla miktarda oluştuğu yemekhane, çay ocağı, kafeterya gibi noktalara organik atıkların ayrı biriktirilebileceği kahverengi biriktirme ekipmanı yerleştirilir. Yeterli miktarda organik atık oluşması halinde kompost üretimi yapılabilir.
- Yemekhane, mutfak gibi noktalara yemek artıklarının ayrı biriktirilebileceği biriktirme ekipmanı yerleştirilir.
- Atık Geçici Depolama Alanı kurulurken veya mevcut bir bölüm bu amaçla kullanılmak üzere düzenlenirken, toplanacak atık türleri, miktarı ve hacmi göz önüne alınmalıdır.
  - Alana yerleőtirilecek konteynerlerin hacimleri, kaç adet sığabileceği ve hareket alanları da göz önünde bulundurularak bölmeler boyutlandırılmalıdır.
  - Depolanacak atık miktarının az olması veya alan sıkıntısının bulunması gibi durumlarda daha kısıtlı alanlarda da uygun Őekillerde depolama gerçekteştirilebilir. Örneğin depolama için kullanılacak konteynerlerin birkaç atığı depolayacak Şekilde bölmeli olarak temin edilmesi gibi alan tasarrufu sağlayacak çözümler geliőtirilebilir.

TOPLAMA EKİPMANLARI

İÇ MEKANLARDA (koridorlar vb.)

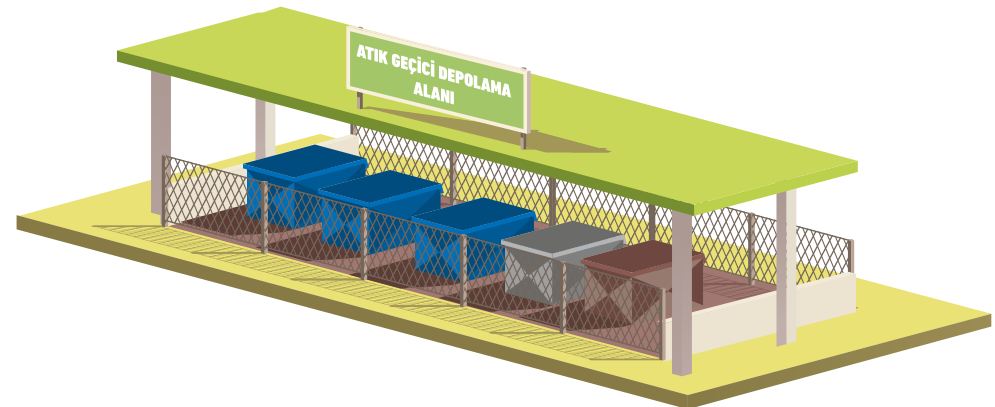
YEMEKHANELERDE (organik atıklar, yemek artıkları vb.)

İhtiyaç halinde kurumlarda oluşan atıkların türüne göre farklı ekipmanlar kullanılabilir.

ATIK GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI

İç meknlarda ve yemekhanede biriktirilen atıklar, Atık Geçici Depolama Alanında depolanır.

Geçici Depolama Alanında, belirli aralıklarla oluşan floresan, toner-kartuş, yağ filtreleri gibi atıklar için de konteyner bulundurulur.

SIFIR ATIK ÖNERİLERİ

ÖNLEME / AZALTIM İÇİN

- Tekrar kullanımı, onarımı ve geri dönüşümü mümkün olan malzemelerin kullanımını tercih et
- Basılacak broşür, katalog vb. sayısını asgariye indir; mümkünse web sayfasından erişim sağla
- Başka bir durumda tekrar kullanılabilir matbu malzemeyi toplantı/konferanstan sonra toplayıp tekrar kullanmak üzere muhafaza et
- Tek tarafı basılı kâğıtları müsvedde olarak kullan
- Bilgisayarları ve fotokopi makinalarını çift taraflı baskı için ayarla
- Yazışmaları elektronik ortamda yap
- Suyu, damacana/sürahi ve cam bardaklarda dağıt; tek kullanımlık ambalajı önle/azalt

TEKRAR KULLANIM İÇİN

- Nakliye ambalajlarını tekrar kullan
- Tekrar kullanılabilir gıda servis malzemelerini değerlendir
- Tamir edilebilecek durumda olan eşyanı tamir et
- Eskimediyse atma başka amaçlarda değerlendir
- Takas yap
- Ortak kullan

SATIN ALMA İÇİN

- Çevreye duyarlı, sürdürülebilir ürünleri ve çevreci tedarikçileri tercih et
- Tedarikçilere daha çevreci üretim için önerilerde bulun

KOMPOSTLANABİLİR ATIKLAR İÇİN

- Yoğun miktarda organik atık oluşan noktalarda organik atıkları ayrı biriktir
- Atığına yerinde çözüm bul. Kendi alanın içerisinde organik atıklardan açık alanda veya makinede kompost elde ederek kendi park/bahçelerinde toprak iyileştirici olarak kullan
- Toplanan organik atıkların Belediyelerin kompost ve biyometanizasyon tesislerine ulaştırılmasını sağla

www.sifiratik.gov.tr

#SifirAtik • www.sifiratik.gov.tr

Bu broşür geri dönüşümle elde edilen kağıtlardan üretilmiştir.
Atıkları ayrıştıralım, Sıfır Atık ile Türkiye'ye kazandıralım